

Protokół z posiedzenia Komitetu Sterująco-Monitorującego FIO

w dniu 16 czerwca 2020 r.

W dniu 16 czerwca 2020 r. odbyło się zdalne posiedzenie Komitetu Sterująco-Monitorującego FIO, za pomocą platformy Microsoft Teams. Celem spotkania było przedstawienie wyników ewaluacji ex-ante projektu Programu FIO 2021+ oraz zaopiniowanie projektu Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2020-2030. Podczas posiedzenia podsumowano również nabór i rozstrzygnięcie konkursu w ramach edycji 2020 Priorytety 2-4.

W posiedzeniu wzięli udział:

1. Weronika Najda – Zastępca Dyrektora NIW-CRSO;
2. Stefan Kołucki – Kierownik BPH, NIW CRSO;
3. Maciej Kunysz – Stowarzyszenie “EKOSKOP”;
4. Andrzej Andrzejewski – Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Ziemia Nowomiejska”;
5. Grzegorz Reszka - Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych;
6. Alicja Gawinek – Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych;
7. Sławomir Wieteska – Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych;
8. Radosław Podogrocki – KPRM;
9. Piotr Mazurek – KPRM;
10. Krzysztof Przekwas – KPRM;
11. Prof. Ewa Leś – Kancelaria Prezydenta RP
12. Marian Niemirski – Związek Powiatów Polskich
13. Ewa Dzielnicka – Główny Specjalista, Biuro Badań i Analiz NIW-CRSO;
14. Bernadeta Witkowska – Starszy Specjalista w BPH, NIW-CRSO.

Posiedzenie odbyło się zgodnie z następującym porządkiem:

14:00 – 14:15 Przywitanie uczestników.

14:15 – 15:15 Przedstawienie wyników ewaluacji ex-ante projektu Programu FIO 2021+

15:15 – 15:45 Podsumowanie naboru i rozstrzygnięcia konkursu w ramach edycji 2020 Priorytety 2-4 FIO.

15:45 – 16:00 Podsumowanie, informacja o bieżących działaniach NIW-CRSO.

Posiedzenie KSM otworzyła Pani Weronika Najda, Zastępca Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności. Na wstępie przywitała członków KSM oraz sprawdziła listę obecności.

W pierwszym punkcie posiedzenia Pani Dyrektor Weronika Najda poprosiła Pana Stefana Kołuckiego o krótkie podsumowanie założeń do Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030. Pan Stefan Kołucki przedstawił główne wnioski płynące z realizacji Programu w latach 2014-2020. Wskazał na duże zróżnicowanie podmiotów ubiegających się o wsparcie, jak również na duże zapotrzebowanie wśród organizacji pozarządowych na pozyskanie grantów. W ramach otwartych konkursów ogłaszanych w ramach Programu FIO 2014-2020 corocznie wpływało ok. 2-4 tysięcy ofert organizacji pozarządowych. Liczba ofert znacząco przekraczała możliwości finansowe Programu, czego efektem był niski odsetek organizacji otrzymujących dotację spośród uczestniczących w konkursie. W celu rozwiązania tego problemu Pan Stefan Kołucki wskazał zasadność zwiększenie środków finansowych przeznaczanych na realizację Programu w kolejnych latach w stosunku do perspektywy 2014-2020. W dalszej części wypowiedzi przedstawiony został cel oraz priorytety nowego Programu. W założeniach zaproponowano, iż Program będzie realizował cel główny, którym jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne, poprzez zwiększenie ilości inicjatyw oddolnych (formalnych i nieformalnych), wzrost partycypacji obywateli w sprawach publicznych oraz wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego. Na podstawie diagnozy sytuacji rekomendowane jest wydzielenie trzech priorytetów merytorycznych w ramach Programu:

- Priorytet 1: Mikro- inicjatywy;
- Priorytet 2: Oddolne inicjatywy obywatelskie;
- Priorytet 3: Partycypacja publiczna.

Usunięty został priorytet 4 Silne organizacje pozarządowe gdyż od 2019 roku analogiczne wsparcie udzielane jest w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich.

Założono, iż zwiększona zostanie alokacja środków przeznaczona na Program z 60 mln zł do co najmniej 100 mln zł rocznie.

Następnie Pan Stefan Kołucki przedstawił główne zasady jakie będą przyświecały nowemu Programowi, a mianowicie:

- Rozwój instytucjonalny;
- Partnerstwo;

- Zmniejszanie barier dostępu;
- Regranting;
- Dywersyfikacja regionalna.

Kolejnym punktem posiedzenia była prezentacja wyników wyniki ewaluacji ex-ante projektu Programu FIO 2021+ przez Panią Ewę Dzielnicką, Głównego Specjalistę z Biura Badań i Analiz NIW-CRSO. Konsultacje ze względu na sytuację epidemiczną odbywały się zdalnie z przedstawicielami wszystkich województw. W okresie od 8 maja do 5 czerwca br. odbyło się 21 spotkań. Pani Ewa Dzielnicka przedstawiła cel główny badania oraz cele szczegółowe, wymieniła grupy podmiotów objęte wsparciem.

Zaprezentowane zostały wnioski i rekomendacje w zakresie przygotowania nowego Programu. Do najważniejszych rzeczy, na które zwracano uwagę podczas konsultacji była potrzeba uproszczenia procedury ubiegania się o dotację, formy i treści dokumentów projektowych w zakresie ich zawartości i języka. Podczas konsultacji interesariusze FIO zwracali uwagę na wskaźniki realizacji zadań, aby bardziej pokazywały zmianę jakościową a nie ilościową. Podkreślano aby była możliwość kontynuacji najbardziej wartościowych projektów. Uczestnicy konsultacji zwracali uwagę na rozwijanie zakresu działalności Operatorów Lokalnych FIO o działalność edukacyjną i doradczą w stosunku do organizacji, także poza projektami. Wskazywano na potrzebę większej kontroli Narodowego Instytutu Wolności nad Operatorami lokalnymi. Ostatnim punktem wystąpienia była analiza SWOT projektu Programu FIO 2021+.

Po wystąpieniu Pani Ewy Dzielnickiej Pani Dyrektor Weronika Najda zachęciła uczestników spotkania do dyskusji. Pierwszy głos zabrał Pan Maciej Kunysz, który zapytał czy przy opracowywaniu założeń do Programu FIO 2021+ brana była pod uwagę ewaluacja ex post poprzednich edycji programów. Pani Ewa Dzielnicka wyjaśniła, że taka ewaluacja nie nastąpiła jeszcze, gdyż zostanie wykonana po zakończeniu programu 2014-2020. Do badania ex ante została wykorzystana ewaluacja postępów wdrażania na rok 2019. Pan Maciej Kunysz zaznaczył także, iż **przy planowaniu wysokości środków przeznaczonych na kolejną perspektywę Programu FIO niezwykle istotne jest wzięcie pod uwagę wysokości łącznych kwot wnioskowanych przez organizacje w poszczególnych latach.**

Następnie Pani Dyrektor Weronika Najda odniosła się do zapotrzebowania na większe środki przeznaczone na Program FIO. Wyjaśniła, że decyzje o wysokości środków będą zapadały

w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zwróciła uwagę, że wszelkie sygnały wysyłane od organizacji pozarządowych odnośnie nowego Programu zostaną przekazane do Instytucji Programującej.

Pan Maciej Kunysz także poprosił o przesłanie do członków Komisji dokumentów ewaluacyjnych z poprzednich edycji Programu oraz dokumentów programowych dotyczących nowego Programu.

Następnie głos zabrała Pani prof. Ewa Leś, która zapytała dlaczego w opracowaniu założeń do Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 wykorzystane zostały dane organizacji KLON/JAWOR a brak jest odniesienia do badań Głównego Urzędu Statystycznego. Zauważyła, iż badania GUS obejmują szerszą grupę organizacji obywatelskich niż badanie KLON/JAWOR. Następnie Pani Profesor poprosiła o uzupełnienie zaprezentowanych założeń programu o dane GUS. Pani prof. Ewa Leś zwróciła uwagę na **konieczność motywowania organizacji obywatelskich do poszukiwania wsparcia nie tylko w dotacjach ale przede wszystkim w swoich środowiskach lokalnych, na rzecz których działają. Organizacje pozarządowe powinny ściślej współpracować z osobami fizycznymi, ale również z jednostkami samorządu terytorialnego.**

Pan Stefan Kołucki potwierdził, iż diagnoza zostanie uzupełniona o nowe źródła danych.

Następnie głos zabrała Pani Ewa Dzielnicka, która potwierdziła, iż podczas konsultacji pojawiały się głosy dotyczące pułapki uzależnienia finansowania działalności organizacji pozarządowych od środków publicznych.

Kolejną osobą, która zabrała głos w dyskusji była Pani Alicja Gawinek, która zapytała o to, czy członkowie KSM będą mogli zapoznać się ze wszystkimi uwagami zgłaszanymi do założeń nowego programu i czy jest jeszcze szansa na zgłoszenie kolejnych uwag. Pani Dyrektor Weronika Najda opowiadając na pytanie Pani Alicji odpowiedziała, że idealnym momentem na przekazywanie uwag były konsultacje regionalne, jednakże również teraz można jeszcze przekazać takie spostrzeżenia i uwagi, które NIW dołączy do dokumentacji, przekazywanej do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ponadto, prowadzone będą konsultacje publiczne w ramach procesu legislacyjnego nowego programu.

Pan Maciej Kunysz odniósł się do słów Pani prof. Ewy Leś, że potrzeba jest kompleksowego badania sektora pozarządowego w Polsce ponieważ ani badanie GUS

ani badanie KLON/JAWOR nie obejmują całokształtu środowiska obywatelskiego. Zauważył również, iż zasadnym jest wyznaczenie linii demarkacyjnej pomiędzy Funduszem Inicjatyw Obywatelskich a Programem Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Następnie Pan Maciej Kunysz zauważył, że w założeniach do programu brakuje odniesienia do budowania federacji i partnerstw trwałych, ponieważ takie działania nie są finansowane z PROO.

Kolejną osobą, która zabrała głos w dyskusji był Pan Sławomir Wieteska, który zwrócił uwagę na brak w nowym Programie FIO priorytetu 4. Zauważył, że podczas konsultacji organizacje pozarządowe informowały że takie wsparcie jest potrzebne.

Do uwag Panów Sławomira Wieteski oraz Macieja Kunysza odniósł się Pan Stefan Kołucki, który podkreślił, że priorytet 3 w nowym programie FIO objął działania realizowane dotychczas w ramach 4 priorytetu, a federacje i organizacje parasolowe będą mogły być wspierane w ramach Programu. Wspomniał również, że takie organizacje mogą ubiegać się o wsparcie w ramach PROO.

Następnie Pani Dyrektor zachęciła członków KSM do przesyłania uwag dotyczących założeń i ewaluacji na adres e-mailowy fiio@niw.gov.pl.

Kolejnym punktem posiedzenia Komitetu Sterująco-Monitorującego było podsumowanie naboru i rozstrzygnięcia konkursu w ramach edycji 2020, które przedstawił Pan Stefan Kołucki. Podano ramy czasowe naboru, liczbę ofert, która wpłynęła i która została poddana ocenie formalnej i merytorycznej. Zaprezentowano zrealizowane działania informacyjno-edukacyjne. Pan Stefan Kołucki zaznaczył, że zwłaszcza bezpośrednie spotkania informacyjne przyniosły pozytywny skutek polegający na zwiększeniu liczby złożonych ofert z powiatów o najniższej aktywności w Programie. Następnie została zaprezentowana ocena merytoryczna w konkursie oraz prace Komisji Konkursowej. W dalszej wypowiedzi Pan Stefan Kołucki zaprezentował średnie kwoty dofinansowania w konkursie w podziale na priorytety oraz przedstawiona została analiza kryteriów strategicznych. Kolejnym punktem prezentacji była dystrybucja środków konkursowych w podziale na województwa. Pan Stefan Kołucki zwrócił uwagę, że województwo opolskie charakteryzuje się najmniejszą liczbą złożonych ofert i najmniejszą liczbą dofinansowanych wniosków. O komentarz w tej sprawie poprosił Panią Alicję Gawinek, która reprezentuje sektor pozarządowy tego województwa. Pani Alicja Gawinek wskazała iż problem jest wieloczynnikowy a przyczynami niskiego poziomu

aplikowania o środki z województwa opolskiego jest między innymi niewielka liczba dużych i silnych organizacji w województwie oraz duża mobilność ludności i migracje.

Pan Stefan Kołucki odniósł się następnie do sytuacji epidemicznej i możliwości realizacji projektów. Poinformował, że organizacje zwracają się do NIW w sprawie zmian do umów, a Instytut stara się w sposób najbardziej przyjazny Wnioskodawcom prośby te rozpatrywać. W ramach działań pomagających w realizacji zadań NIW-CRSO przygotował Podręcznik dla Beneficjentów FIO, Q&A oraz zorganizowane zostało webinarium.

Pani Dyrektor Weronika Najda podkreśliła, że w obecnie trudnej sytuacji w jakiej znalazło się całe społeczeństwo NIW wychodzi naprzeciw propozycjom zmian w realizacji zadań publicznych finansowanych w ramach FIO.

W dalszej części spotkania Pan Maciej Kunysz poprosił o możliwość przygotowania przez NIW-CRSO informacji nt. liczby organizacji, które w całym Programie 2014-2020 otrzymały dofinansowanie więcej niż dwa razy oraz trendów w poszczególnych województwach w zakresie liczby złożonych i dofinansowanych ofert oraz procentowego określenia sukcesu poszczególnych województw. Pan Stefan Kołucki zapowiedział przygotowanie takich opracowań.

Pani Dyrektor Weronika Najda podziękowała zebrany za udział w posiedzeniu Komitetu oraz zakończyła posiedzenie.